ऋ० ६।६६।१ "मक्षु न येषु दोहसे" ऋ० ६।६६।५ "दोहसे कामान् दोग्धुम्" भाष्यम्।

दोहा स्त्री मात्रावृत्तभेदे "षट्कलतुरगौ त्रिकलमपि विषमपदे विनिधेहि। समपादान्ते चैकलमिति दोहामव" धेहि" तल्लक्षणम्। [दुग्धे त्रिका०।

दोहापनय पु० दोहमपनयति स्वनिःसरणेन अप+नी—अच्।

दोहित त्रि०दोह+तार० इतच्। सञ्जातदोहे [ङीप्।

दोहिन् त्रि० दुह—शीलार्थे घिनुण्। दोहनशीले स्त्रियां

दोहीयस् त्रि० दोग्धृ+अतिशायने "तुश्छन्दसि" इयसुन् तृणोलोपः। अतिशयेन दोग्धरि। स्त्रियां ङीप् दोहीयसी एवं इष्ठन् दोहिष्ठ तत्रार्थे त्रि० स्त्रियां टाप्। शब्दकल्पद्रुमे अस्य दोहिन्शब्दप्रकृतिकत्वकल्पनं प्रामादिकमेव।

दोह्य त्रि० दुह—कर्मणि वा ण्यत्। १दोहनीये २दुग्धे ३धेन्वादौ स्त्री। "ईडबन्धशंसदुहां ण्यतः" पा० अस्याद्युदात्तता। "वीजायोवाह्यरत्नस्त्रीदोह्य पुंसां परीक्षणम्" याज्ञ०। [त्रि०।

दौःसाधिक पु० दुष्टः साधः तत्र नियुक्तः ठक्। द्वारपाले

दौकूल पु० दुकूलेन परिवृतो रथः अण्। दुकूलेन परिवृते रथे अमरः पृषो० दौगूल तत्रार्थे हेमच०।

दौगर्ह पु० अश्वे निरु०।

दौत्य न० दूतस्य भावः कर्म वा ष्यञ्। १दूतकर्मणि २तद्भावे च "हनूमदाद्यैर्यशसा मया पुनर्द्विषां हसैर्दौत्यपथः सितीकृतः" नैष० "दौत्यं तत्कृतं घोरे विग्रहे जनमेजय!" हरिवं० १७४अ० "भगवन् श्रूयतां वाक्यं दौत्येनाहमिहागता" हरिवं०१७७अ०।

दौरात्म्य न० दुष्ट आत्मा यत्नः धृतिः बुद्धिः स्वभावः शरीरं वा यस्य तस्य भावः ष्यञ्। निन्दितयत्नादौ "दौरात्म्याद्राक्षसस्तां तु नात्रत्याः श्रद्दधुः प्रजाः" रघुः।

दौर्ग न०दुर्गस्य दुर्गाया वा इदम् अण्। १दुर्गसम्बन्धिनि २दुर्गासम्बन्धिनि च "श्रावणी दौर्गनवमी दूर्वा चैव हुताशनी। पूर्वविद्धैव कर्तव्या शिवरात्रिर्बलेर्दिनम्" कालमा० धृतवाक्यम्।

दौर्गत्य न० दुर्गतस्य भावः ष्यञ्। १दारिद्र्ये २दुःखित्वे च "दौर्गत्याद्यैरनौजस्यं दैन्यं मलिनतादिकृत्" सा०द० "भर्त्तुः कुर्वन्ति दौर्गत्यात् सोऽनर्थः सुमहान् स्मृतः" भा० स० ५अ०।

दौर्गन्ध्य न० दुष्टो गन्धोऽस्य ततो भावे ष्यञ्। दुष्टगन्धयोगे। "लघु तृष्णाहरं वक्त्रक्लेददौर्गन्ध्यनाशनम्" सुश्रुतः। गात्रे दौर्गन्ध्यकारणञ्च भृगुभारते उक्तं तक्र १७६२पृ० दर्शितम्।

दौर्गह पु० दुर्गहस्यापत्यम् शिवा० अण्। १दुर्गहस्यर्षेरपत्ये पुरुकुत्से ऋषौ "सप्त ऋषयो दौर्गहे बध्यमाने" ऋ०४।४२।८। "पुरुकुत्सस्य महिषी दौर्गहे बन्धने स्थिते। पत्यावराजकं दृष्ट्वा राष्ट्रं पुत्रस्य लिप्सया" भा० धृतवाक्यम् २अश्वे निरु० दौगर्ह इत्यत्र पाठान्तरम्।

दौर्ग्रह पु० दुःखेन ग्रहो ग्रहणमस्य अश्वस्य, तत्साध्यो यागः अण्। अश्वमेधे "तेन ह पुरुकुत्सो दौर्ग्रहेणेजे" शत० ब्रा० १३।५४५। दौर्ग्रहेणाश्वेन संहतेन क्रतुना अश्वमेधेनेजे इत्यर्थः" भा०।

दौर्गायण पु० दुर्गस्यापत्यं नडा० फक्। दुर्गस्यापत्ये

दौर्जन्य न० दुर्जनस्य भावः ष्यञ्। दुर्जनत्वे "तदिदं सम दौर्जन्यं बालिशस्य महीयसि" भाग० ६।६८।५२

दौर्बल्य न० दुर्बलस्य भावः ष्यञ्। दुर्बलत्वे "अनादेयस्य चादानात् आदेयस्य च वर्जनात्। दौर्बल्यं ख्याप्यते राज्ञः" मनुः "पपात भूमौ दौर्बल्यात्" भा० शा० ५३श्लो०।

दौर्भागिनेय पुंस्त्री० दुर्भगाया अपत्यं कल्या० ढक् इनङ् च हृद्भगेत्यादिना द्विपदवृद्धिः। दुर्भगाया अपत्ये।

दौर्भाग्य न० दुर्भगाया दुर्भगस्य वा भावः ष्यञ् द्विपदवृद्धिः। दुर्भाग्यान्वितत्वे "भुक्त्वा पितृगृहे नारी भुङ्क्ते स्वामिगृहे यदि। दौर्भाग्यं जायते तस्याः शपन्ति कुलदेवताः" इति ज्योति०त० "यत्ते केशेषु दौर्भाग्यं सीमन्तेषु च मूर्धनि। ललाटे कर्णयोरक्ष्णोरापस्तद्घ्नन्तु सर्वदा" याज्ञ० "अद्य कैकेयि! दौर्भाग्यं राज्ञा ते ख्यापितं महत्" भा०व०२७६अ०तत्कारणञ्च भृगुभारतोक्तम् १७६२ पृ०दर्शितम्। [भ्रातृत्वे।

दौर्भ्रात्र न० दुष्टोभ्राता तस्य भावः युवा० अण्। दुष्ट-

दौर्मनस्य न० दुष्टं मनोऽस्य तस्य भावः ष्यञ्। खेदादिनिमित्ते चित्तस्य दौस्थ्ये दुष्टमनोयुक्तत्वे "तेषां कृते मे निश्वासो दौर्मनस्यञ्च जायते" देवीमा० "कृतस्मृतिः प्रोषितदौर्मनस्यम्" वृ०सं० ७८अ०।

दौर्वासस न० दुर्वाससा प्रोक्तम् अण्। शिवधर्माख्ये उपपुराणभेदे उपपुराणशब्दे दृश्यम्। [मेदि०।

दौर्वीण न० दूर्वायाः इदम् खञ्। १दूर्वारसे २इष्टपर्णे च

दौर्व्रत्य न० दुष्टं स्खलनोच्छलनादि व्रतं यस्य तस्य भावः